

ЗМИЈА БЕЛА КАО СНЕГ

Бела Тука Друз

Из Свеске БОЛАНИ ДОЈЧИН
(2008)

СОЛУНСКА ТЕТРАЛОГИЈА

У даљини
иза хоризонта
година
деценија :
грмљавина.
Одотуд надолazi
у мени Силина,
која се размахује,
разраста,
сипи,
ко ситна киша.
Целина је паук.
Приближава се, ко паук.
Ткач.
Одавно су, као у позоришту,
погашена светла.
У мраку, близу,
звечка ланац
узјогуњеног говечета.
Соба је куфер
са свећом,
Браћом Крамазовима,
цигаретом.
Пушач
дими, дими
као хоризонти у даљини.
Из тога куфера
треба да настане
Сила што пуштајући све дубље
корене у свест
уздиже лако
спруд, дуд, бедем пружни,
ровове, бункер, брест,
прекрасни плавичасти брег...
(Облак светлосив, ромбоидни столњак. Чапља
плови над врховима дрвећа. Небеско се храни
земаљским постом.)

Ужас локалних повести. Грозан залазак : небо,
разбијен сивкаст облак, просути коњски мозак у који је
куварица умутила гушчије жуманце...

1

Раван је шаховска табла са пољима зеленим и
тамнозлатним. Тамнозлатна поља : то су парцеле сазреле
пшенице.

Лето. Промиче плавкастом косином непошумљеног
брега.

Као велика девојка.
Јаблан је чека на крају косине.
Двадесет и три лета
прође, како је тај јаблан
засадио - Килав лола
уз помоћ свете Петке
на обали шумске речнице.
Закорачио је у двадесетчетврту
дотичући врхом небо
и пресамитио се на другу обалу.
Преко њега прелазе девојке,
као преко брвна.

2

Сву ноћ сам читао *Илијад*,
опчињен збиром локалних повести,
детињасто се препуштајући надолazeћој бујици,
страсти читања, као љубавном опчињавању.
Док су громови непрестано
експлодирани у амбисима неба.
Свећа је горела, горела,
а пљусак насртао на прозорска окна
као да их неко гађа ситним песком.
Небо је пуно рупа
из којих искачу блиставе змије.
Измилио је и један ружан змијач
и иде од салаша до салаша
и напаствује бабе!

На Турчина највише личи,
турског је порекла.
Устани, Болани Дојчине,
и изађи на мегдан том пустињи,
јер твоја сестре, мајка, комшинице
немају дукате, које он и не тражи!
Два ока већа од коњских има:
закрваљено и зелено.
А можда и треће на челу невидљиво,
чакарасто?

3

Болани Дојчин
Родио сам се стар и нервозан
и одмах почешао по глави.
- Овај се већ нараговао тамо! - није промакло
умној бабици.
Кад сам проговорио, то је била песма.
Кратка. Несентиментална. Лепа сама по себи.
У њој се као у огледалу огледало - доста.
Један тренутак? Два?
Или размак између два тренутка?

Млади уметник не бере цвеће по градини,

већ на зараслим путевима
по којима је некада прошла Уметност.
Он на тим путевима одраста
и скупља мехуне багрема,
гранчице вреса,
јеленке и љуштуре пужева,
на тим путевима црпе све особено,
све што је онима који су већ прошли туда
изгледало безначајно, неважно,
неуметничко, глупо.
Тим белим платном га увија
и мајка и сестра
да му се болном кости не размину,
јер он полази на јединствени мегдан
од кога не зависи само његов живот
и где се свака грешка и непажња плаћа
најскупљом ценом.

Победиће на мегдану
Црног Арапина
ако комбинује замахе сабљом
(старе неискоришћене слојеве)
са избегаванем чудне смеше карневалских лица
(савремене површности)...

*Раболео сам се од свих тих лепих девојака
које сам волео. Од тих бундева и дунда,
пожудних, без трунке духовне лепоте!
Раболео сам се од страсти, голе страсти...
То је највише докле се могло стићи...
- Друго није ни потребно! - потврђују праскови
неба.
Поклисари Немилог анђела*

Најмилија ми је музика која се може чути
у колу које игра под брестом
и намењено је души недавно умрлог.
Заветине по влашким селима
не памтим по вину, пиву, ракији, лепојкама,
доксатима кафана из пређашњих векова,
већ по иконама и огледалцима
на виолинама лаутара,
по фотографијама умрлих
обасјаних свећама
и духовима на јаблановима.
Јер духови слећу на врхове јабланова
док траје помана у Сени на светог Алесеја;
и не примичу се светини на тргу,
бесловесним створовима, музикантима,
летњем карневалу, јату сведених,
столовима кравим од просутог вина;
они седе на врх јабланова
на седиштима од сомотних каранфила.
Ехо музике Кола намењеног мртвима
лепо могу чути и са врхова јабланова,
са високих својих колосека,
крај хиљаду затворених вагона...

Београд, мај, број 29, 2020. Година VI.
ВАНРЕДНО ИЗДАЊЕ — штамп. као посебан
додатак — поклон спасовдански листа,
иоводом иресџојећеј 70. рођендана Песника

УЛАК или застава „Заветина“

*Ове новине не финансира
министарство културе, већ
филантропи из Србије, Европе и
света, зато су оне можда једине
независне новине на Балкану!*

ЗАВЕТИНЕ+ ISSN 2406 – 0399

излази најмање 4 пута годишње * Штампа се само на папиру од броја 10-11/2019 * Цена штампаног броја 300 дин. Дигиталног примерка (ПДФ - путем електронске поште 130 дин) * Годишња претплата за Србију 2000 дин.* За Европу 40 евра * За Америку и Русију 50 долара Одговорни уредник **Бела Тукадруз** * Заменик уредника **Александар Лукић**. * Изд. Сазвежђе ЗАВЕТИНЕ (Мирослав Лукић), 180 309 Београд Улица Сердар Јанка Вукотића 1/13, тел. +381653006950. * Припрема и штампа: Бела мануфактура Pges. - Рукописи се не враћају. Прилози се хоноришу према могућностима "Заветина" Секретар редакције др **Димитрије Лукић**. Од броја 5 новине се штампају на папиру и на ЦДу. Ликовно решење знака *прекозицавања* часописа: *Рајомир Павић Звизици*.

© Copyright обавезан, Мирослав Лукић

УПУТСТВО ЗА ПРИПРЕМУ РУКОПИСА

Да бисмо објавили прилоге, или вести које нам шаљете, морају бити кратки, тачни, потписани и откуцани ћириличним или латиничним писмом српске азбуке, иначе бацамо... Тачније: потрудите се да у предмету (subject) имејла прво напишете своје презиме. Електронску пошту шаљите на адресу miroslav7275@gmail.com. Текстове шаљите као Word dokument (.doc) опцијом attach a file, у фонту Times New Roman или Arial, откуцане ћириличном тастатуром. Нове књиге, часописе, обична писма или фотографије, шаљите на адресу "ЗАВЕТИНЕ+" - Мирослав Лукић, 180 309 Београд Улица Сердар Јанка Вукотића 1/13

Све то што је најдраже, најближе бескрајном,
све је то тужно и далеко, далеко.
Све је то у моме срцу заробљено.
Испраћао сам и дочекивао возове,
гледао како нестају
и како се поново појављују,
као облаци.
Хоћу ли и ја отпутовати на крај света,
хоћу ли?
Зашто се одједном све то опет вратило
и заблистало у јаркој светлости заласка сунца
у очима?

Биографија, породица, живот,
кошмари, уски видици, воденични каменови,
бунари затрпани сноповима грања,
суровост света, направили су од мене
камен испод кога врви
читава царство бубица...
Претворили су ме у костур.
У костур који утежу
сестра и мајка
белим платном...

4

Од повлачења силних снова
остали су само сабласни трагови,
пепео, дијаманти, сребрне гране
у окнима прозорским.
Остала је нека љубав бескрајна
која прелази у мржњу чак, у тугу неизречну.
Не знам несрећније људе од мужева
које су изневериле супруге онако
из досаде.
Тамо где се змије појављују чешће
на стотине и преплићу у грчевима
у љубавна клупка, и понеке жене науче гледајући
пнешто од природе, што им добро дође

у дугим празнима ноћима
и часовима безумља.

Грчеви душе
грчеви анђела
грчеви историје дуге
грчеви кошмара,
љубави непотпуних,
бурних снова,
грчеви изневерених.
Грчеви месечара.
Грчеви гоча, громова, дуге вреле летње ноћи.
Згрчили су праунуке Хомера,
Боланог Дојчина, и многе савремене поете.
Опружила се тишина
огромна
као небески недоглед
и надувана као мехур немилог анђела
до прскања!!

Свеска ТАМНОГ ВИЛАЈЕТА Н° 1

УВОД

*Будан ждрал бди са каменом у канџи
на прагу Мале магазе
и једним оком гледа како
мајстори зидају као у сну
и како облаци доносе деловодне протоколе,
регистре и спискове, затурене на Отпадима,
таванима, шупама и подрумима надлештава
осуђених на милост и немилост влаге,
мишева, одахија, пандура
и других помоћних службеника.
Овде много шта само себе чува
(кречни амонијум нитрат, врпце, изношена
одећа, стара обућа,
свлак змаја и змије чуваркуће, гребени, пафте,
тапије, уговори,
вериге и др.)*

*(Овде ЈЕДНО ДРУГО ЧУВА -
вук магараца и магарац вука!)*

Посвећено дрво – Запис

*Сви су путеви Господњи милост и истина.
Сви су путеви Западне Европе немилост и
лаж. Бога су тамо сместили у Музеј, а овде на
брежуљке, не да би га задржали на уздама.
Јер Бог више воли живописне пределе,
тргове, цркве, манастире,
врхове брда и долине,
обичне људе, најобичније, најнезнатније,
села и засеоке, изворе и бачије.
Бог је вечно на ногама.
Бог нам иде у сусрет...*

(Богојављење, 1995, Београд)

ЗАВЕТИНЕ

Летопис „ЗАВЕТИНЕ+“ ЕКСКЛУЗИВНО

изабрани фрагменти

ЗАПИСАНО ЈЕ НЕКА ВРСТА БЕЛЕГА

НЕЛАЖНА ПОРОДИЧНА АРХИВА. — Нема датума када је то написано. Не 1968. године. То је морало бити касније, барем десетак година касније, када сам већ почео да радим, на шта наводи и белешке о „балету“. Можда средином осамдесетих? Не, не могу да се сетим. Нисам написао датум. Ових дана, када сређујем Библиотеку *Заветина*, књигу по књигу, часопис по часопис, зборник по зборник, ја – природно — прелиставам сваку одштапану ствар. Скоро у свакој књизи коју сам прочитао налазим на белешке, кратке, не дуге. Неке су писане мојом руком. Неке као да нисам писао ја, иако је рукопис мој. Као што је наш покојни отац Михаило, уобичајавао да записује (у календару за *просту 1971. годину*) „17. X 1971. *Погођен је тишлерјај за кућу* (ову у Мишљеновцу, Звижд, у којој ово записујем) = 7.200 дин. *Капара 1000 дин.*“ Сачувао сам те календаре православне, у које је и наша пок. мајка Наталија понешто записивала, да не би заборавила („*Неда крава водила 28. априла 1979 у 17 часова са Душановим биком...*“) Читаво туце тих календара је сачувано - нелажна породична архива. Ми ову кућу у којој ово бележим зовемо још увек „нова кућа“, а прозори су за њу наручени 1971. године, значи пре 45 година. Време је да се ти прозори замене новим, пвц прозорима, јер кућа више није нова, девојка, већ дама у педесетим. Мајка је преминула 2002. године, напречац, као и моја прва жена (Миљана, 1957 – 1986). Синови су ми одрастали у овој кући, све до поласка у основну школу... Михаило премину почетком фебруара 2016. године, у деведесет и првој...

Старинарница, антикварница, на ваздушним пругама
отворена од зоре до трећих петлова
Возови на овој трансземаљској књижевној радњи не касне. Да ли знате зашто?

ПЕТАО Заветина+

Сада је све то, што су наши покојни родитељи записивали, повремено, у календару, нека врста белега, документа, упечатљивијег од фотографија, скоро као неочекивани зраци светлости. Заборав је наш огроман, неисцрпан и неописив...Лавиринт, у који се повлачи – *змија бела као снег...*

Говорим о покојним људима, као да су живи. — Ето, сачувао сам глас и приповедање једног човека, који скоро двадесетак година није жив. Преминула је и Њагојевићева жена. Терке му и унуци живе негде у Швајцарској. Чак и кад бих хтео да им уступим те траке, уз ма какво разумно објашњење, сматрали би ме мало чудним, ако не и лудим. Уосталом, то Њагојевић није причао за њих, то није њима било намењено. Јер он је био свестан тога, човек упреден од више повесми тежине. Овде су – болест и смрт искључивали човека из света.

А мене је –искључило – нешто друго. Шта? Зашто?

14. јул 2016. године

КАЛЕНДАРИ

На маргинама једне књиге*

... Сетио сам се да сам везу са светом заборавио као пун новчаник у вагону брзог воза, и да је сада не могу више вратити. Сунце се дотеривало за излазак. Чешљало се у купатилу са осећањем туробности. Шиштала је вода...

Видим јалове плодове туге. *Видим да је њо стање. Да ме је нешто искључило из животиа и светиа, стварности. Је ли њома крив неко друти, случај, судбина, идеологија, њолиштика, неумишности, или – ја који нисам био припремљен?*

Тужан човек се барем привидно помирио са чињеницом: да нема излаза, да је одбачен. Једноставно шутнут у тур, као насртљив пијанац. Лето. Вечерњи жамор. Звук возила. Шта ме је искључило из свега?

То је прво, право и једно питање на које треба одговорити прецизно. Када? то је друго питање, које се не сме заобићи ни изврдати. У свему што сам до дана данашњег написао, ја сам избегавао да их дотакнем. Зашто? Видим јалове плодове туге. Себе младог, на споредном колосеку...

* ДНЕВНИК НЕМАЧКОГ ВОЈНИКА: Документ и коментари. – Саопштио и написао Бошко Петровић. – Нови Сад: МАТИЦА СРПСКА, 1965. Друго издање. 316 стр. (Библиотека КОРИСТ И РАЗНОДА).

**

Сваки народ има свог ангела хранитеља, заправо, сваки хришћанин има свог ангела хранитеља и чувара, те стога морамо имати на уму да, шта год чинимо или мислимо, јавно или тајно, то чинимо у присуству свог ангела. А на дан Страшног Суда сабраће се огромно мноштво ангела небесних око престола Христовог и објавиће се дела, речи и мисли сваког од нас, а тада нека нас Бог помилује и нека нас спасе молитвама Својим, свети Архистратиг Михаил и бестелесне небесне силе (Аранђеловдан)

ЗМИЈА БЕЛА КАО СНЕГ — УЗАЛУД ЈЕ ТРАЖИМ

*Није у вилама, у градовима
у окружним варошима, варошицама
већ - у возу.*

*Чим прође Раковица
почињу бела чуда:*

*беле врзине,
бели облаци.
На ливадама
јата белих голубова,
галебова,
јарића.*

Србија је сумрак
раног пролећа. Ноћ...

(23. 3. 2002. . Пред Васкрс 2020.)

ВАНРЕДНО ИЗДАЊЕ ЛИСТА — бр. 29 - штамп. као посебан додатак — крајем маја 2020. Садржај: Б е л а Т у к а д р у з ЗМИЈА БЕЛА КАО СНЕГ | Из Свеске БОЛАНИ ДОЈЧИН (2008) | СОЛУНСКА ТЕТРАЛОГИЈА (1) | Свеска ТАМНОГ ВИЛАЈЕТА НР 1 УВОД | Посвећено дрво – Запис (2) | Б е л а Т у к а д р у з ЗМИЈА БЕЛА КАО СНЕГ | ПРОЛЕГОМЕНА | СУДБИНА РАБА БОЖЈЕГ МИРОСЛАВА > КОРЕСПОНДЕНЦИЈА... | КУШАЊЕ АПСОЛУТНОГ ПЕСНИКА У ПУСТИЊИ | ВЕРОВАЛИ ИЛИ НЕ (3) | САЃАЉУЋИ | ПЕРФИДНОСТ | Сачувани фрагменти једне изгубљене књиге Фрагмент први — УМЕСТО УВОДА | ВЕРУЈЕМ — НЕ ВЕРУЈЕМ | ДА ЛИ ЈОШ УВЕК ПИШЕМ ПЕСМЕ? | Смрт открива што живот упорно прикрива. Сетио сам се оног што је требало записати јуче... | Рапсодија у белом или слутје пред узастопне смрти два блиска бића (4) | ПРОЗОР(ЧИЋ) | ЈАЗАВАЦ ЛЕГИОНАР | ПОСМРТНИ СТИХОВИ ЗА Ш. С. (5) | КАПИЈА ЗВИЖДА | АМАНЕТ АМАРИЛИС | ЕЕ! ЕХЕЕ—ЕЕЕЕ—ЕЕЕ! (6) | ПРВА ЧИТАЊА ОТКРОВЕЊА ЈОВАНОВОГ: Алфа и Омега, Први и Последњи, Почетак и Свршетак... | РЕЛИГИЈА НЕМИЛОГ АЊБЕЛА | ДНЕВНИК О САБЛАСТИМА (1) | САБЛАСТИ (7) | ОГЛЕДАЛАЛА У ЛЕТЊИМ НОЊИМА ПРЕМА НЕРЕСНИЦИ (8) | ШЕСТА ТРУБАДВА БЕЗ ДУШЕ, ТРЕЋИ БЕЗ ГЛАВЕ | ЂАВОЛИ ОДЛАЗЕ, МАЈМУНИ ДОЛАЗЕ (Пуста воденица) (9) | СТИХОВИ ИЗ БЕЛЕЖНИЦА | БУЂЕЊЕ (Стихови из сна...) (10) | Есеј о пријатељству | СВЕЋА НА ВЕТРУ (11) | ПРОРОЧКИ КАЛЕНДАР (Месећ повратка богова) | ВИТЛЕЈЕМ | ПУСТИЊА, ИСКУШЕЊА (12) | ЕВА | МАРИЈА МАГДАЛЕНА | АМАЗОН. НЕИЗРЕЧИВО, НЕМОГУЋЕ. БЕЗДАН... | ПУСТИЊА И ПРАШУМА | РАЗГОВОР УМОРНОГА ОД ИСТОРИЈЕ И ЖИВОТА СА СВОЈОМ ДУШОМ (13) | ПОСЛЕДЊА ОДБРАНА | Из СВЕСКЕ ХОМОЉСКИ МОТИВИ | БАСМА | ШУМСКА ЧУМА (14) БАЛАДА | НЕДОТЕРАНИ ФРАГМЕНТИ ПЕСАМА О ЉУБАВИ И СМРТИ СТОЋЕ ЦИГАНИНА (15) | ДУБОКА ПЕСМА НЕМОГУЋЕ ЉУБАВИ или Скриване боснока (16) | ЗМИЈА (17) | НА ОБРОНЦИМА ХОМОЉСКИХ ПЛАНИНА | ПОНОВО ПРОНАЂЕН ИЗВОР | Уз СВЕСКУ ХОМОЉСКИ МОТИВИ (18) | ПРИЧЕШЋЕ | КРАЈ ГОДИНЕ : ЧУДЕСНИ БЕСКОВИ (19) | Из Свеске САХАЛИН | ВЛАШКА ГОЗБА ИЛИ О КРАТКОЈИ ЖИВОТА (20) | ФЕНОМЕНАЛНИ БЕЛУТАК | НЕЧИСТА СРБИЈА | ДЕЦА СТРАВЕ | НАПОМЕНА О УРЕДНИЦИМА ЈАЗОВА | СВЕ ЈЕ ТО НАПРАВИО ДОМАЋИ ПАУК | БАВЕЊИ СЕ НУМИЗАТИКОМ (21) | ТИТОНИК | НАСЛОВ НАПИСАН ДАВНО | ЧИТАЈУЋИ ПАЂЕПУ (22) | ЧИТАЊЕ СА ДЛАНА | ЕПИЛОГ | БЕЗ НАСЛОВА | СЛАВУЈ | ЈА САМ РЕКА ЧИЈИ ИЗВОР НИКО ВИДЕО НИЈЕ (23) | УМЕСТО ПОВОРА | МНОГИМ НЕОБЈАВЉЕНИМ РУКОПИСИМА | Из Свеске ЗМИЈА БЕЛА КАО СНЕГ | КОНКРЕТНА МУЗИКА (24) | ЗМИЈА БЕЛА КАО СНЕГ | УВОД или Чудо једне једине књиге | БЕЛЕШКА О АНТОЛОГИЈИ — О БЕ.ЛОЈ (25) | УВОД У БОЖАНСТВЕНИ КОНТРАПУНКТ : ПРИРОДА ЗВИЖДА И ХОМОЉА (Скније АКАДЕМИЈЕ АЛХЕМИЈЕ) | БЕЗДАНИ ВЕКОВА | ЈУСТИНИЈАНОВ РИЊБАК (26) | ПЕЧУРКЕ | КАПИЈА ЗАБОРАВА | АРХИВ У ОСНИВАЊУ | ПУТОВАЊЕ КА ГРАДУ ЈЕРУСАЛИМУ | Мајсторни Мале магазе | PRO DOMO, PRO PATRIA...DULCE ET DECOR... МАРКО РОШЉУЛ : АРАБЕСКЕ, СРБОВЛАШКЕ (27) | ПАРАДОКС | НЕ, НИСТЕ УОПШТЕ САМИ! (28) | Мистер ТИК ВАН | КИТ НАВ | НАСТАВАК 1 | НЕМА РАЖИ БЕЗ ЛАЖИ, НИ ШЕНИЦЕ БЕЗ КУКОЉА (29) | Чума? ЈОШ ГОРЕ! | ЈЕСЕН 1993. — ПРОЛЕЋЕ 2020. Извод из *Бележнице бр. 199. (30)* | ПРОЛАЗЕЊИ КРОЗ АНАМОРФОЗУ | ДНЕВНИК (31) | изабрани фрагменти > ЗАПИСАНО ЈЕ НЕКА ВРСТА БЕЛЕГА | КАЛЕНДАРИ | ЗМИЈА БЕЛА КАО СНЕГ — УЗАЛУД ЈЕ ТРАЖИМ (32)